

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносить: в Австрії:
на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тиждень 6 доларів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 доларів або 10 руб. Поодинокі числа по 10 сотинів.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.“ — З Русла нових польмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовського ч. 15, II. поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише а попередню засторогу.

Рекламація лише неопечатані вільні від перта. — Оповідки звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надіянім“ 40 сот. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки

На випадок війни.

Польські часописи мають тепер нагоду писати про турецькі відносини і про українські. Показує ся притім, що про Туреччину они мають далеко красніші відомости, ніж про Україну, бо перші беруть з німецьких часописів, а другі треба би брати з українських та російських, з нашої літератури, історії, етнографії і т. д., а до того в них ніколи не було і нема охоти. Навіть читати по українськи не знають. Отже й плетуть з роду в рід нісенітницю про наш нарід і гадають, що як колись Польща „niezadaniem stała“, так тепер польська політика утримає ся неправдою.

З нагоди цесарських слів до наших послів у Відні виринуло питанє, чи австрійська держава може мати в тім який інтерес, щоби нас виняти з під польської опіки і дати нам вільніше відітхнути. Сказано було не з одного боку, що має, бо на випадок війни Австрія з Росією красше нашій державі мати в Галичині приятелів між Русинами ніж ворогів. А що в Росії наших братів без пощади гнетуть, то не треба великого політичного розуму, аби додумати ся, що они могли би уважати Австрію красшою державою, ніж в їх. — розуміє ся, під умовою, що нам тут в Австрії було би справді жити легше і ліпше. Так н. пр. аби назвати лише одну справу, український університет у Львові без найменшого сумніву випливав би як найкрасше вражінє на Україні. Там чудують ся, що в нас є кілька своїх гімназій, і завидують нам, а щож би то они собі думали, як би в нас був свій університет! Думки Українців були би очевидно не інші, як Поляків у Королівстві польським, коли они порівнюють свої відносини з галицько-польськими, хоч нам щ: до такого положеня, в яким находять ся галицькі Поляки,

навіть зі своїм університетом було би дуже далеко.

Думка, що австрійське правительство могло би у своїм інтересі зглянути ся на нас, дуже занепокоїла польських публіцистів — они тепер уживають всяких видумок і небяльців, щоби доказати, що на Україні нема ніякого національного українського руху, що, мовляв, там нема на кого покладати ся і з ким числити ся. Читаємо таке н. пр. у „Przegląd-y“ саме в пору, як у Києві замкнуто з уряду український клуб, товариство, що мало кількисот членів і було, так сказатиб, серцем київських Українців. Тут російське правительство, позамикавши трохи не всі українські „Просвіти“, замкнемем навіть касинового товариства дає доказ, як лякає ся українства, вважаючи его силою, — а тут Поляк з „Przegląd-y“ або якоїсь иншої польської часописи верзе все одно: „не було на Україні нічого і нема“.

Не тут місце оповідати, якої долі зазнав Україна в Росії уж: від 250 літ, як просто з дива не можна зійти, що за стілько літ гнету Росія не всила її пожертви, як українська суспільність, коли тільки полєкшає, гримко відзиває ся (от у першій думі було 40 українських послів) — все те нам відоме, а Полякам не є і не буде відоме, бо не хочуть сего знати. Ми вважаємо тільки, як на аналогю, на ті стараня Росії, якими она пригтовляє собі ґрунт в Галичині. Адже в нас перед літами справді „не було нічого“; темний панцизвяний хлоп не міг бути підпорою Росії. Тимчасом кому се не відоме, що вже з часів перемаршу російського війська через Галичину до Угорщини, була в нас і є доси в народі віра в „білого царя“, котрий прийде в Галичину і введе Русинів з польської неволі! Сю віру підтримує ся з того часу ріжними способами, — на те сотворено заходами Росії окрему партію, ріжні товариства і часо-

писи, — і тільки сліпе австрійсько-польське правительство мало коли хоче бачити ту небезпеку, яка грозить державі від москвофільства. Бували навіть часи, що галицькі власти підтримували сих ворогів держави!

Австрія могла би за приміром Росії шукати собі так само приятелів на Україні, могла би і повинна би підтримувати там український рух у своїм власнім інтересі, могла би, одним словом, відплачувати ся Росії тими самими заходами, причім це й служила би чистої українській національній справі, колиб австрійські державники не дивили ся на наш нарід крізь польські окуляри... Так коли они зовсім байдужі на те, щоби здобувати собі приятелів поза кордоном на самій Україні, то хоч не повинні дивити ся спокійно на те, як розпаношує ся чим раз більше російська партія в Галичині, повинні підтримати тих, що в Австрії шукать під-

єствоване російської партії в Галичині є найпевнішим доказом, що Росія не тільки старає ся тут спинювати український рух, щоби він не мав впливу на Україну, але й числить ся з можливістю війни з Австрією. В Австрії про сю можливість думали перед 25 роками за часів Кальнокого, коли військові круги в Галичині звернули увагу на потребу підпора Русинів. З того часу не було нагоди говорити бодай теоретично про можливу війну Австрії з Росією. Тільки сего року знов порушено сю справу ширше і більше людей застановляє ся над нашою ролюю на випадок війни.

Якаб та наша роля могла бути — трудно вгадати. Здасть ся, ані руских ані польських полків не висували би наперед, щоби не ставити галицьких Поляків і Українців против російських і не доводити до небезпечних колізій; однак більша чи менша темнота українських селян, на котру вказують польські

часописи, зовсім не спиняла би їх дивити ся на „цесарців“, як на спасителів. Поляки занадто маловажать невмирущу на Україні козацьку традицію і москвофільський гнет, що надові людям до крови, занадто мало цінять ту національну свідомість, яка там уже є і криє ся нераз під урядовими уніформами, та жде визволеня — занадто легко беруть собі ті ріжні споконвічні ріжницї, які є між Москалями і Українцями, щоби зрозуміти, які би то форми прийняло те все на випадок війни.

Український рух в Росії здавлювано вже нераз, але вбити его не повело ся. На зверх усе втихомирювало ся, так як тепер в Росії, але невдоволеня з душ мільонів ніхто не викоренив, бо не годен. Правительство російське зовсім не з тих, щоби за него люди добровільно клали голову під топір; а з окрема Українці ніколи не забудуть ему споконвічних кривд. З тим настроєм на випадок війни можна і треба числити ся і на него у великій мірі покладати ся. А щоби він зростав, на те між иншим рада: тут в Австрії всіх сил доложити до видвигненя українського Пімонту.

Відносини в Альбанії

(X) В сучаснім революційнім руху в Туреччині займає Альбанія перворядне місце, а події, які там відбувають ся, можуть мати далекосягале значінє на долю Туреччини і південного Сходу Європи. Тим то цікаво буде для наших читачів ближше ознакомити ся з тамошніми відносинами.

Передовсім треба зазначити, що не можна говорити про якусь загальне альбанське питанє, бо кождий повіт, кождий вілаєт має иншу релігію, инші цілі. Північні Альбанці косівського вілаєту і новобазарського санджаку,

тільки побренькує, волосє скаче на голові, очі, ніс, губа, зливають ся в одну сіру груду і розтанцований лірник виглядає, мов якась страховита потвора... Гу-у-у!

За его проводом цілий гурт попадає в дикий безтямний шал. Ціла поляна вертить ся і скаженіє, тільки старезні дуби, кивають погірдливо своїми кріслатими головами.

Нараз побачили наші вози і завили дику...

Вестеклість грїха, приловленого на горячим учивку...

Переривають танець, біжать. Візник дражнить їх батоґом, они мечуть за нами огидним словом. За словом приходить діло — болото і галики. Не влучають...

А старий дід, що найнапраснійше кличе на відпустах людського милосердя, жене тепер на самім переді, доганяє нас. Уже має рукою досягнути спини високої брички, коли коні шарпнули нараз і скрутили в бік. Дід вивав, але зараз підняв ся, замакнув ся і кинув на нас своєю кулею, на котрій вдавав кривого. Куля перелетіла нам понад голову і віз переїхав її на двоє, криючи ся в гуцавлі молодого зруба. Довго бігли за нами, мов стущені з ланцухів собаки, такі безсоромні слова, від котрих уши вянуть.

* * *

Кілько разів вертаю з ярмарку життя, передімною виступає мов гідка полиняла картина отсей поганий спомин з моїх молодих літ.

Поганий спомин.

Ось вам оден поганий спомин з моїх дитячих літ.

Вертали ми з великого лашковецкого ярмарку. Іхали в кілька возів, бо до Лашківців на той час стягало ся чимало воїляких горлорізів, они ширили довкола, мов хроби і пускати ся в дорогу одному возови не було безпечно.

Нам треба було перебраться ся крізь славний озеряньський ліс, повний баюор, дикого звіра і ще дикийших злодоґ.

З подільських, совішних лавів віхали ми туди, мов у якусь тасмне підземеля. Вузка, глибоко врізана доріжка, крутила ся поміж густими деревами, вимиваючи лісові озера, що тільки й чигали на душу небачного мандрівця. Шипіли на них шувари, мов гадюки, хитали ся і манили до себе.

Вночі вилізали зпоміж них лісові дівчата, збирали срібло з місяця на філях, вилітали в коси, цустивали і втомлені кляли ся на беріжку, любуючись своїм розкішним тілом. Гарно, але і страшно переходити тоді.

Іхали ми уважно, щоби не заціпити в який пень, або не вігнати ся в таку баюору, з якої коням тільки гриви сливають.

Лісовий холод відсвіжував нас, мов купіль, а тасмна тишина наструювала душу до мрій...

Передній віз, з візником — пачкарем, що знав ціле Поділля, мов свою власну загороду, повернув нараз в бік. Хотів розлогою поляною обїхати пмат що найгіршої дороги. Знов на нас кинуло ся сонце, а коні почувши

здорову пашу, стали раз у раз кивати головами аж до колїв, щоби хоть мимоходом скубнути солодкої трави.

Візник стягав тоді віжки і батоґом пригадував сивим їх кінський обовязок.

Серед поляни росло кілька дубів. Стояли мов велитні непобідимі після якогось страшного бую.

Долом стелили ся шовкові трави, мурава зеленіла ся, як море, а темножовті мхи виривали з ньюї, мов острови.

Між дубами чути було з далека якийсь гамір, мов на відпусті в Зарванці. Підїхавши ближше, побачили ми кітловище людських тіл обдрапаних, брудних і поганих. Одні без рук, другі без ніг, вині з гниючими ранами, крутили ся, вертіли, присїдали і підскакували, розвертали ся і викручували, мов у страшній недужі.

Порожні торби і собі гуляли у воздухах, бючи дідів і дідівок по лицах, плечах і куди попало. Остеронь сиділо кількох лірників і намагало ся виграти на дідівських лірах млодецького скорого гопака. Ліри скрипіли, затинали ся, загикували і ніяк не могли поспіти за шпарками словами якоїсь сороміцької піснї. Не зважаючи на те в жвавих підскоках присїдали ся дідівки до дідів, обїймали їх за шиї, брали за стан, чїпали ся за ремінь і тягнули в танець. Ось одну з них друлив від себе невдоволений танцюрист і она впала, задираючи високо, онучами пообвивані ноги. Сьміх, регіт і ціла повнї таких слів, від котрих уши вянуть... Пекольний карнавал... Старий високий калїка, той самий, що біля церковних брам найнапраснійше показував свої

повикручувані руки і найголоснійше зі всіх кликав людського милосердя, провадив ту перед. Показував таке, чого не побачити в найбезвистиднійших книжках пізнього ренесансу.

Его поводатор, глухий кривошійка, ступав слїдати майстра. Він те саме творив між громадською недолітків-дідоводів.

Они збили ся в купу і качали ся, верещали, гризли, мов тічня бездомних собак. З гидкої купи людських тіл, вихоплювала ся деколи викручена рука, окалчене колїно, або сторчав нагий хребет, мов погана тварюка з розбішеного, брудного моря. А лірник, від котрого жалісних пісень про вояка й сирітку, або про Олексія, Божого чоловіка, жінки аж заходили ся, так ревіли, проводив тепер тій чортівській банді.

Він так скоро крутив корбою від ліри, так шпарко перебирив пальцями по грубій баранячій струні і так завзято викидав із себе цілу бурю безсоромних слів, що его товариші не годні були з ним поспіти

„А на ставі гуска,
Ноженьками плюска,
А за ньюю гусачок
До дому не пуска.“
Гу-у!

Доспівавши останньої строфи перескакує на свою найлюбійшу співанку про богацьку дівчиноньку, що то нараз аж три роботи робить. Тая пісня доводить его до нестями. Зриваєть ся, закучує собою, як веретеном і з диким вереском „Гу-у!“ вертить ся, як стовп пороку, звїяний бурею серед гостинця. Ліра

в переважно музулманами і тому найменше підлягають чужим впливам, а в своїм музулманстві виявляють стільки загорілости, що жите християн тут вельми немиле.

Хоч Австро-Угорщина на основі берлінського договору має опікувати ся тамошніми католиками, то всі католики, числом около 180.000, не можуть явно ісповідувати своєї релігії, мати своі церкви і приходства.

В околиці Іпеку було ще перед 25—30 роками около 25.000 осад селянських сербського ісповідання. Тепер там остало з того ледви 1.500, бо всі інші переселились до Сербії, щоби визволити ся від страшного гноблення. Косівські Альбанці живуть і умирають для революції і не мають інших змагань, як удержати ся при дотепершній свободі від податків і війська та жити феодальним життям під проводом різних начальників поколінь. Европа знає про се добре, що нинішня революція не має там иншої цілі. Провідники революції лише з добре зрозумілого опортунізму послугують ся окликами патріотизму і національного альбанства. Для іновірів є они нетерпимі і не мають конституційного духа.

Альбанці з Монастирського віляету є більше освічені як північні, бо обертали ся більше по світлі. В Монастирі і інших містах віляету є добрі чужі школи, в котрих они мають нагоду добути собі просвіту. Південні Альбанці змагають до досягнення самоуправи під зверхністю Царгорода. В монастирським віляеті музулманство також доволі сильне, однак музулманство визнають тільки справдешні Альбанці, бо більша часть Сербів, Болгар, Румунів і Греків є християнами і не хотять мати нічого спільного з альбанством. Під впливом національної пропаганди останніх літ проявляє ся між ними великосербська, великорумунська і великогрецька ідея. На просторі ледво 10 квадратних кілометрів в монастирським віляеті заступлені всі народности, так, що одно село альбанське, друге сербське, третє болгарське, четверте румунське, п'яте грецьке.

Можна отже собі уявити, яка там язикова мішанина в сім віляеті, а коли старше покоління говорить лише по альбанськи, то молоді говорять тепер під впливом пропаганди сими иншими язиками.

У віляеті Янініна проявляє ся сильний вплив грецької пропаганди і там можна напевно сказати, що хто не є музулманом, не є також Альбанцем. Грецьке правительство вложило там чимало мільонів франків на пропаганду а кожде село має грецьку церкву і школу (загалом в янінським і монастирським віляеті є около 5.000 грецьких шкіл). Грецька гімназія в Яніні є ліпша, як кожда инша в Греції, а грецьку мову вчать там вельми старанно. На південь від Яніні є в обігу лише грецькі гроші мідяні і срібні. Грецька пропаганда там так розповсюджена, що стає грізною для музулманства. Наслідком грецьких коромол турецьке правительство знищило многи найповажніші альбанські родини, вислало многих найзнатніших бейв на заслани, а многи могли спасти ся лише побігом за границю. В цілім віляеті було навіть заборонено говорити по альбанськи, а горе було тому, хто дістав який звичайний лист писаний по альбанськи, бо его зараз увязнено яко зрадника держави.

Також в янінським віляеті проявляють ся змаганя музулманських Альбанців до самоуправи Альбанії під зверхністю султана, подібно, як в монастирським віляеті.

Італійські школи в янінським віляеті вперли зовсім Греки, а що до тих шкіл ніхто не ходив крім музулман, тому італійська дирекція шкільна давала підмоги кожній грецькій дитячій шкільній по 10—30 франків місячно, а мимо того фреквенція вельми незначна.

Національне альбанство найсильніше в Скутарським віляеті, але найбільша часть тамошних Альбанців визнає католицизм за що їх турецьке правительство страшно гнобить.

Чужі школи там чимало причинили ся до розбудження патріотичного духа, особливо між духовенством, там виключно альбанським.

Взагалі і Скутари є за самоуправою і покликаєм якогось чужого князя, як се стало ся в Болгарії, Румунії і Греції. Але деякі бей самі добивають ся становища княжого в Альбанії, особливо Топтани, котрі вважа-

ють себе нащадками народного героя Скапде-р-бега. Прав до княжого престолу в Альбанії добивав ся також Преок Біб Дода, бо перед кількадесять роками мав папа в листі до его семі писані назвати его рінсепс. Однак в дійсности голова сеї семі має лише титул „капітана“ рівнозначний з титулом інших поколінь „байрактар“. Але всі ті претенденти, як і заграничні Гіки, Кастриоти і Алягри не мають прихильности і довіря між народом і не будуть в будучій історії Альбанії відгравати провідної ролі.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставрациях, каварнях, торговлях і привиднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Політичний огляд.

Заграниця.

Положене в Туреччині. На предлогу міністра війни підписав вчера султан „іраде“, на основі якого всі офіцери мають зложити нову присягу, що накладає на них обовязок не належати до війких, ні прилюдних, ні тайних політичних клубів. Офіцери будуть мусіти підписати заяву такого самого змісту.

Хоч молодотурецьке сторонництво через розбитє на дві фракції (радикальну і умірену) втратило багато на силі та й значіню, не перестало однак погубної роботи проти теперішнього правительства і перевозить ворохобно-терористичну акцію. На залізничім шляху Кіліндальо-Карасулю перед приїздом поїзду відкрито дві динамітові бомби з електричною батареєю. Се, очевидно, познаки „праці“ молодотурків.

Болгари хочуть війни з Турками! Болгарський організаційний комітет, зложений з членів всіх сторонництв в Кочані, оголосив відозву до болгарського населення, щоби правительствени і опозиційні сторонництва лучили ся для уладження віч в цілій Болгарії. Ціле болгарське населення повинно домагати ся війни з Туреччиною. На нині заповіджено віча і великі жалібні маніфестації, а також походи з жалібними хоругвами і битем в дзвони.

Роля Австро-Угорщини. „Daily News and Leader“ в статі, присвяченій переселенню на сході, кажуть між иншим, що **рішачий голос припаде Австро-Угорщині.** Коли Австрія позволить, то імовірно вдарить Болгарія на Туреччану, коли Австрія заборонить, то Болгарія остане в мирі. Причина, чому Австрія має рішачий голос, лежить в тім, що Австро-Угорщина найліпше зі всіх великодержав є пригтовлена до акції; а коли мала балканська держава проти волі Австрії ударить на Туреччану, тоді Австро-Угорщина виступить сейчас чинно і забере найбільшу добычу.

Однак належить привіяти, що Австро-Угорщина не бажає, щоби вже тепер прийшло до турецького переселення, тож в тім случаю привіяти належать, що Туреччина щасливо виїде з теперішнього переселення.

Поенкаре в Петербурзі. Цар відбув вчера в Царським Селі перегляд війська в привієї предсідника міністрів Поенкаре. Після ревії відбуло ся в царським шатрі сніданє.

Орган кадєтів „Р'єч“ заявляє, що між відвідинами французького предсідника міністрів Поенкарего а зїздом в балтійським порті нема ніякого противенства. Згаданий дневник думає, що відвідини Поенкарего доведуть імовірно до скликання європейської мирової конференції. „Русское Слово“ доносить, що приїзд Поенкарего до Петербурга наступив в „дуже відповідній хвилі, саме тоді, коли між париским і петербурским кабинетом нагромадили ся були хмари непорозумінь на російські теревені. Тепер по безпосередній виміні думок, може Поенкаре вступити в ролі посередника між Англією і Росією.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В середу: руско-кат.: П. Ч. К.; римо-кат.: Дезевія — В четвер: руско-кат.: Пер. мощ. св. Ст.; римо-кат.: Военес. П. Д.

— **Православє в поході!** „Прикарпатская Русь“ доносить, що громади **Чорне, Незнаєва і Липна** заявили в **понеділок поголовно о своїм переході на православє.**

Парохом сих громад був засуспендований о. Юрчакевич і за час свого 14-літнього душпастирства виховав своїх прихожан в такім „католицьким“ дусі, що вистарчила лише коменда а всі опинили ся в обіймах схизми.

Може хоч тепер — перед лицем небувалих подій — відкрив ся всім байдужним гроза русофільско-схизматичкої пропаганди і відношенє до русофільських анархістів буде підданє основній ревізії, Коби як найкорше!

— **Русофільські похорони без свьятичника.** До чого довела русофільська пропаганда на Лемківщині — видно з такого случаю: Дня 4. с. м. відбули ся в селі Чорнім похорони одного селянина, але без участі свьятичника, бо покійник мав заявити перед смертю, що коли его не похоронити засуспендований о. Юрчакевич, то похорони мають відбути ся без свьятичника. І дійсно похоронено его без свьятичника. О. Юрчакевич поступав за домовиною помершого аж на цвинтер, де кинув грудку землі на гріб помершого. Треба додати, що назначений перемиским єпископским ординариатом сотрудник наражений на особисту небезпеку; так страшно розагітований нарід в тих селах — та й взагалі на цілій Лемківщині.

— **За український університет.** Поляки, що живуть на Правобережній Україні, вислали українському парламентському Союзови у Відні такий лист:

„My Polacy, zamieszkali na prawobrzeżnej Ukrainie gorąco witamy dążenie społeczeństwa ukraińskiego ku otwarciu własnej wszechnicy we Lwowie i ubolewamy, że dążenie to napotyka przeszkody ze strony pewnego odłamu społeczeństwa polskiego.

„Nam.. nie godzi się zapominać słów Krasieńskiego, iż „ten tylko więzy przetrnie, kto namaszczone cnoty znakiem, że na ziemi być Polakiem, to żyć bosko i szlachetnie“ і „nie spychać nigdy w dół, lecz do coraz wyższych kół: — iść przez drugich podniesienie“. Chcemy splami słumienie rozwoju bratniego narodu, z którym nas łączy ściśle krew i historia.

„Ufamy, że nowe ognisko wiedzy we Lwowie będzie wkrótce otwarte nie pomimo woli, ale przy pomocy polskiego społeczeństwa w Galicyi, że się przyczyni do zgodnego współżycia obu narodowości, zastępując dziśszą ich szkodliwą walkę przez kulturalne współzawodnictwo.“ (46 підписів).

Так пишуть Поляки закордонні а проф. Старжинський в „Gaz. Nar.“ посилав нас з університетом „за Dniestr“. Але Поляки з Правобережної України не знають спеціальної всепольско-подольської етики в українських справах.

— **Засіданє комісії** в справі виборчої реформи до гал. сойму відбуде ся 9. вересня.

— **Буковинський сойм** має бути скликаний — як доносять з Черновцеь, з кінцем вересня, або з початком жовтня на коротку сесію.

— **Пам'ятник Т. Шевченка в Надіїві.** Село Надіїва коло Долини є одним з найсвідоміших сел в Галичині. Читальня, молочарня, „Січ“ мають своі власні доми; будинки двох руських шкіл вже здалека звертають увагу прохожого своєю гарною будовою і руськими написами. Улиці названо іменами: Шевченка, Пашкевича, Франка і Хмельницького. Тепер здвигнено в тім селі коштом 3.000 К пам'ятник Т. Шевченкови в виді хреста з погрудєм Шевченка на долині. Останної неділі відбуло ся посвяченє пам'ятника при численнім здвизі Соколів і Січій з Долиниці, Калущани і Стрийщини. Перед посвяченєм пам'ятника відправив коло церкви Службу Б-жу о. Ост. Нижанковський. Коло пам'ятника промовляли пос. Романчук, кошовий місцевої „Січи“, начальник громади Надіїви, др. Озаркевич від львівської „Просвіти“ і „Народного Комітету“ пос. Лагоднянський, п. Бр Бурбела від „Сокола-Батька“, п-ні Грабовенська і акад. Кирчів. Потім Соколи і Січа в числі поверх 600 людий передефілювали перед пам'ятником при звуках оркестри стрийського „Сокола“. Вкінці з нагоди здвигу відбули ся вправи вільноруч, палицями і калуєких Соколів ручниками.

— **Вістки з України.** Видавці щотижневої часописи „Комерческая Газета“, що виходить у Києві, сими днями подали заяву київському

губернаторови, щоби їм позволено було містити в своїй часописі статі і замітки, писані українською мовою. Доєї в часописі печатано статі лише російською, польською й німецькою мовами.

У кременчуцьким повіті, на полтавщині, почала ся молотьба. Загалом сегорічний урожай менший проти торішного о 20 прц. На селянських землях зібрано 70—100 пудів жита з десятини й 50—70 пудів пшениці.

З Волині пишуть, що надій на збір меду сего року гарні. Торішні запаси дуже невеликі. На базарах явив ся секційний мед з місцевих аматорських пасік. Гарний мед продає ся по 30—35 коп. фунт. Селянського сотового меду в рамках улків дуже мало. Ціна на бийтий мед підсочила з 4 р. 50 к. до 4 р. 75 к. за пуд. На центробіжний мед надійшли замовлення з Петербурга, Варшави, Лоди й Рязи. Загалом замовлено для чужих міст не більше 1000 пудів. По селах скуповують сун і воскобоїну. Останні ціни: воскобоїна 5 коп., сун 15—21 коп. фунт. Оптові ціни: сун стара 7—8 карб., молода 10 к. пуд. (За „Радою“)

— **Русофільські організації на Лемківщині.** Головними осідками організацій русофільської пропаганди на Лемківщині являє ся Сянік, Горлиці, Криниця, а в новітнім часі ще Мушина. Про Сянік напшємо пізвійше. В Горлицях є величезна русофільська бурса побудована за чужі гроші (також від міністра Длугоша) а займає ся нею голвно о. Василь Курилло. „Слѣдуєть сѣздити вь Горлицы, чтобы убѣдять ся вь томъ, что значить энергия и умъ отдѣльныхъ людей вь національномъ трудѣ. Слѣдуєть посѣтити Горлицы, чтобы взглянуть на изумительную работу дра Любомира Качмарика, чтобы взглянуть на русскую бурсу съ ея полями и садами и воскликнуть съ восторгомъ — вотъ, что можетъ сдѣлать дѣятельный русский свьятичникъ (о. Курилло) одушевленный идеей служения народу“ — пише „Прикарпатская Русь“. Новий „русский очагъ“ відкриває ся в Мушині. Там осіли русофільські вожди: др. Булик, др. Черлуночакевич, інж. Джулинський і Янович. — А наша народна енергія впливає ся в „високий“ політиці, попофобстві і революційних ідєотизмах. На Лемківщину ніхто не спішать ся!

— **Борба з жидівською навалою.** Поляки вже наклеюють ся в печати до борби з панованєм Семітів в Галичині, а дуже розумно вдарив на галицький хайдер краківський „Glos Narod-y“, пишучи: „Польска суспільність мусить видати єврейщині борбу. Але борбу розумну, спокійну і поважну. Борбу проти верховодства жидівського капіталу, проти жидівського визиску, проти деправації суспільного, політичного і господарського життя, борбу в обороні народних і католицьких ідеалів. В сій борбі ми ніколи не забудемо, що ми Християни не возьмемо ся за середники, якими воює жидівство“. Стата „Glos-y Narod-y“ виказує, що жид Поляк се бляга, бо жид все жидом пахне і в білий день грабить християнське населенє, а марку польського патріотизму вивішує на те, щоби ліпше обманувати.

Та й у нас здало би ся взят до жидів дорогою економічною організацію, пляновим викупуванєм з їх рук гуцульських полонин і взагалі всіми культурними середниками, що завели би до цілі. Бо як так дальше піде, то ми удусимо ся серед жидівського хайдера, проговнюваного зі всіх культурних країн.

— **Відгомін замаху на Чувая.** Вчера — як вже була у нас згадка в телеграмі — скінчила ся перед загребским судом розправа проти Юкіча і тов. за замах на королівського комісаря Чувая.

Заповідженє оголошенє засуду викликало в місті загальне заінтересованє. Вже від самого рана збирали ся перед судовим будинком численні товпи публики. О год. 11. війшов на салю сенат, відтак впроваджено всіх обжалованих. Юкіч, входячи на салю, закричав: „Най живе єдність Хорватів, Словінців і Сербів“. Підносив ще інші оклики, але на візване предсідника успокоїв ся і вислухав засуду зовсім спокійно. По відчитаню мотивів засуду, звернув ся предсідник до засуджених з запитом, чи приймають засуд. Оборонці зголосили жалобу неважности і домагали ся випущеня засуджених на свободу аж до хвилі правосильности засуду. Після сего Юкіч закричав: „Відкликую ся до хорватського народа, котрий виключно є покликаний до осудженя мене“, і війшов в салі. Інші засуджені на візване предсідника, щоби поведили ся спокійно, кричали: „Най живе Юкіч!

Най жие Хорватія! Най жие полуднева Словянщина! Геть з тираном Хорватії! Най жие наслідник Юліана! * Публіка, присутна на салі, поводила ся спокійно.

— Конгрес есперантистів в Кракові розділив ся на 30 національних гуртів: англійський, баскський, бельгійський, болгарський, хорватський, чеський, данський, фінляндський, французький, іспанський, гіндуский, ірландський, каталонський, мексиканський, німецький, норвежський, польський, російський, румунський, сербський, із Зєднених Держав, шкоцкій, швайцарський, шведський, у к р а ї н ь с ь к и й, якого заступав на конгресі п. Ігн. Якимчук, валійський, угорський і італійський, а окрім того на 22 державні гурти.

Витали зібраних гостей з усіх кінців світа в старинній столиці Польщі: містопредсідник міста п. Шарський (єму відповів проф. Бурлет з Парижа), проф. Буйвід, творець есперанської мови др. Заменгоф з Варшави і т. д. Опісля промовляли представники націй, правительств і т. д. Від Українців витав конгрес п. Ігн. Якимчук. Румунська королева прислала п. Заменгофові на спомин фотографію з власним підписом. Загалом, треба признати, що Краків достойно витав своїх гостей.

— Нова шпигунська афера. Росія ані на хвилину не устає в ревних змаганнях до «визволення „бідного російського“ народу з австрійського ярма». Доказом сего є підготовлене ґрунту для православ'я і що раз то нові шпигунські афери. Росія залила прямо цілу Галичину платними шпигунами і агентами, котрі розшифують ся по всіх закутках нашого краю. Як зручно стремить російський уряд до мети, видно хоч би з сего, якими вже послугує ся людям. Уживає до своїх цілей вже не лише людей з московського табору, на яких із сторони австрійських властей паде більше підозріне, але і людей з інших народностей і навіть на висших державних становищах, людей, що мусять тішити ся довірою властей.

Останніми часами звернули власті більшу увагу на московську роботу в Галичці. Трусенці у тамошніх московців видали обильний матеріал: скопфіковано много листів, брошур і інших документів. Імовірно ті трусенці вказали властям провідників шпигунської роботи, бо по не довгій часі поліція перевела несподівано трусенцю у начальника пошти в Галичці, Тадея Конопінського. Найдений матеріал вистарчав зовсім, що сейчас приступлено до арештованя Конопінського. Почту і мешканє Кон. ошечатано, а на сторожі поставлено жандармерію. Арештованого відвезено сейчас поїздом до в'язниці карного суду у Львові. Т. Конопінський має тепер 42 роки, був австрійським офіцером, а відтак став поштовим урядником. Як бувший офіцер і начальник пошти міг він на випадок мобілізації, знаючи тайні поштові інструкції, віддати Росії неоцінені послуги. Конопінський з початку виправ ся вини, але арозумівши, що матеріал сам про себе говорить, признав ся, що був на услугах Росії. Подробіці слідства держить поліція в тайні.

— Претендент до альбанського престолу. Із Скоплі доносять, що всі європейські консулі одержали по три примірники відозви розіслані до всіх провідників ворохобні в Альбанії, а підписаної претендентом до альбанського престолу кн. Кастріоту Скандербегом, що мешкає в Парижі. В тієї відозві ставляє князь свою кандидатуру на володаря Альбанії, покликуючи ся на се, що є в прямій лінії потомком давних князів і внуком альбанського героя Скандербега, звісного із памятих боїв з Туреччиною за свободу Альбанії.

— Новий бацькаль. На зїзді скандинавських лікарів-зубарів в Християнії оповістав др. Ганзен, що єму удало ся відкрити нового бацькаля, що спричиняє випаданє зубів.

— Зудар самоїзда з возом. З Кривова доносять: Оноді по полудни на дорозі до Закопаного наїхав самоїзд п. Гостомекского на фіру одного селянина. Коні сполохали ся і скрутили в бік, так, що занали з возом цілу ширину дороги. Побачивши се шофер, старав ся здержати самоїзд, але в останній хвилі урвала ся гальма, а самоїзд ударив цілою силою розгону в віз. В самоїзді находило ся під сьо хвилю 4 особи: гр. Тишкевич, гр. П. Дідушак, Гостомекский і шофер. Гр. Тишкевич в хвилі удару упав з самоїзда на дишель воза і зломив собі шок, шофер Шивалік вийшов з потовченою правою рукою, а два

інші вийшли зовсім ціло. Покаліченого гр. Тишкевича перевезено иншим самоїздом до Кракова.

— Соціалізм розпадає ся. Сим разом польський соціалізм на Шлезку, бо український і польський соціалізм у східній Галичині, поза кількома послами і їх ревунами de facto не ествує. При сій відрадній події на Шлезку вийшло на верх, що польські соціалісти держали ся там завдяки великим (25.000 кор.) запомогам від німецьких соціалістів. Тепер німецькі ревуни потребують мабуть самі грошей, бо відмовили їх польським товаришам і спричинили упадок польської партії.

— Нещасливі пригоди. Дня 10. с. м. вибрало ся трох молодих Віденців, учеників літографічного заведеня катастру ґрунтового податку, човном по Дунаю. Небавом однак в наслідок невмілого веселованя човно перевернуло ся, а всі три молодці пішли на дно ріки; їх доси не віднайдено.

В Новім-Йорці підчас будови водопроводу вибух в суботу динамітний набій, ужитий до розсадження скали. Чотири робітники згинули на місці, а чотири тяжко покалічені померли в дорозі до шпиталю.

21-літній Мих. Семен, син доворця ловів в Кривчицях, коло Львова, обходив ся так нещасливо із стрільбою, що висстрілила а куля ранила его смертельно. По кількох мінутах Семен помер.

— Зміка державних російських красок. Окрема комісія, зорганізована в рамени міністерства судівництва під предсідництвом віце-міністра Веровкіна, розглянула вже — як доносять з Петербурга — і перестудіювала квестію: які краски належить уважати як російські державні. Комісія прийшла до висновку, що такими красками мають бути: біла, чорна і жовта, а не як доси: біла, червона і сина. Що зроблять наші кацапи із своїми красками — із своїми лентами тай чому не протестують они проти такого поганьбленя „історических начал“? А може се мазешинсько-ляшско-жидівська інтрига?

— Памятник для погибших в Триполісі. В Італії завязав ся комітет, якого ціллю є здвигнути в Триполісі памятник для погибших в жовтні м. р. італіських воєнків. З порученя комітету виконав різьбар Ієгасе проєкт паматника і виставив его в фое народного театру Величезна різьба складає ся з ряду алегоричних ґруп, представляючих старинну і новочасну Італію, бій під Лепанто, теперішню війну з торведовцями і літаками. Сей начерк не стрівує ся з признанєм части італійської преси, котра домагає ся розписаня на начерк паматника прилюдного конкурсу, а виконанє поручити різьбареві, котрий одержить апробату журі. Крім сего уважає преса поспіх в замовленю паматника злишним, бо війна триває дальше і забирає все нові жертви.

— Порозуміванє телефоном без дроту мези кораблями а підводними суднами. Як доносять з Англії, переведено там проби такого порозуміваня, які дали додатні висліди. До тих проб ужито апаратів Шармана і удало ся оклягнути порозумінє з підводними суднами на віддалі кількох кілометрів.

— Замах на поліцмаистра в Ченстохові. Сей неділі, як доносять, виконано на поліцмаистра Пекура в Ченстохові революційний замах. Коли він вертав домів, оден з мужчин, що ішли за ним, стрілив до него з револьвера. Пекур упав на землю, ранений тяжко в шию; его перевезено до шпиталю. Ранений не стратив свідомости. В місті настав переполох. Поліція арештувала о коло 100 осіб. Замах мала зорганізувати польська революційна фракція.

— Засудженє суфражисток. Лондонський суд засудив обі суфражистки, обжаловані о підложене огню під театр в Дубліні, на 5 літ тяжкої в'язниці. Суфражистки сі кинули на сцену посудияні з запаленою нафтою і облили нафтою і запалили фіранки в ложі. Сей останній присєд є найострійший, який доси видано проти суфражисток.

— Нещаслива пригода з оружєм лучила ся оноді в Загробельскім лісі коло Тернополю. Молодий гаєвий сего ліса вийшов з хати з наладованою стрільбою і відведеними курками. Стрільбу ніс перевішено через рамя. Леда дві одвак уїшов кілька кроків, стрільба з неавісної причини, найімовірнійше в наслідок зачепленя курка кінцем одежі, вистрілила, а цілий острій набій вбив ся в голову необережного лісничого, убиваючи его майже на місці.

— Нема то як російські крадени. Московські часописи доносять, що ревізія сенатора Гліциньського в забайкальскім краю викрила не звичайні обманьства. Іменно в платничих видах виділи від якогось часу назвища 54 функціонерів, переважно низшої служби, яким виплачувано постійну плату. Коли прибула сенаторська комісія, виявило ся, що таких людей зовсім нема і що гурт урядників при помочи такого обманьства збільшував свої доходи, наражаючи державний скарб на шкоду 40.000 рублів.

— Заповідач бурі. Проф. фізики в Поатіє заявив на науковім зїзді, що відбував ся в Німес у Франції, що єму удало ся зламати дуже звичайний прилад, котрий при помочи електричних филь Герца заповідач на кілька годин бурю і град.

— З летництва. В Парижі звисє ся летун Пум в ночі на літаку, освітленим многими електричними лампками. Освітлений літак представляв з гори дуже величавий вид. Летун уносив ся в воздуху цілу годину, після чого висів щасливо. Був се перший лет в ночі.

Вчера рано упав до моря коло Копенгаґи військовий баллон „Динемарк“. Летуні поверх годину бороли ся з розбурханими філіями, аж вкінці виратував їх пароплав і відвіз до Копенгаґи. Причиною катастрофи було се, що в наслідок лихого функціонованя вентилля газ вилітав з баллона.

В Вамсбек коло Берліна вчера з незвісної причини наступив вибух в летничім гангарі. При тім знищено ся кільканацять літаків. Жертв в людях не було.

— Нове місто. З Благовещеньска доносять: В місці, де ріка Фей перетинає амурску залізницю, положено оноді як в день уродив царевича Алексія, угольний камінь під нове місто, яке буде зватися ся Алексєво.

— Велика крадіж. В Лондоні вломили ся минулого тижня невисліджені доси злочинці до банку Walstreet і украли 2 і пів мільона марок.

— Мопасант і самоїзди. На кілька десятків літ перед пояною перших самоїздів, появили ся они в уяві Мопасанта. Звісна письменниця, пані Лекомт д'Най розказує незнану а цікаву подробицю: Коли одної літної днини в р. 1875. йшла з Мопасантом на прохід в сторону Бенювель, стану він нагло, задивив ся перед себе, огорнув плоский, обширний краєвид і зачав говорити наче в натхненю: Що би пані сказали, коли би печайно, на краю сеї улиці показав ся віз, який гнав би без коней, порушуваний не паром, як ваґони, лише якоюсь силою, якої не добачую. Сей віз маю перед очима, неподібний до звичайного — більший, тяжший, має низькі колеса, грубі і гонить, гонить з гуком. Я его напевно не побачу, але грядучі віки будуть его оглядати. Слова сі скорше здійснили ся, ніж Мопасант думав.

Оповідки

— З залізниць. В „Газеті Львівській“ оповіщує ц. к. Дирекція залізниць державних у Львові віддачу в офертівій дорозі виконанє підмурованя оборотниці для машин з 2004 метровим проміром на залізничій стації в Дрогобичі. Оферти належить ввєсти найпізніше дня 19. серпня 1912. до 12 годин в полудне. Загальні і подрібні услія будови а також дотичні пляни і инші дотичні прилоги можна переглянути в відділі для консервації і будови залізниць в будинку ц. к. Дирекції залізниць державних у Львові, III. поверх, двері ч. 309., де також можна дістати формулярі на оферти і подрібні постанови що до вношеня сих оферт.

Посмертні оповістки

О. Володимир Гайдуневич, парох в Яктапичах, перемиского деканата, упокоїв ся дня 10. серпня в 49. р. життя а в 26. році св'ященства. Покійник щиро трудив ся для добра своїх парохіян не лише в церкві, але також в читальні „Прсєвіти“ і в Райфайзенці і зєднав собі глибоке довіре в селі. В. с. п.!

Наука, умілість і письменство.

— Українська енциклопедія. Колись молодий, український публіцист, ентузіаст української справи, Трохим Зіньківський носив ся

з думкою запобігти великому лихови нашого національного життя — несьвідомости інтелігенції в українській справі, і для сего він думав скласти не більше і не менше, як українську енциклопедію. Земляки поставились до его наміру досить скептично і він сам був узяв ся за писанє деяких статей, але передчасна смерть припинила ту роботу. Нічого й казати, що наслідки праці Зіньківського були б зовсім не блескучі. А потреба в такому виданю була, єсть она очевидно і тепер; але говорити, що українське громадянство дуже задержуєт ся в своєму розвитку через брак енциклопедії — не можна. Українське свідоме культурне громадянство має змогу добувати відомости про минуле і сучасне житє свого народу з преси, в загальнодоступній формі, і з численних наукових видань в формі наукових праць і розвідок. Українське сучасне житє просто вимагає від громадянства — бути в курсі здобутків своєї літератури й науки, тому ролю енциклопедії має грати по змозі вся українська літературна продукція.

Інакше стоїть справа з широкою українською „малоросійською“ й російською публікою. Широка українська публіка часто не має ні підготовки, ні материяльної спромоги, щоб познайомити ся з тим колом знаня, питань, відомостей і тем, які обєднують ся словами — українська справа. Ся публіка найбільше потребує загального популярно-наукового виданя, яке моглоб все бути під рукою і давати в приступній формі, стисло і виразно потрібні відомости. Таким чином треба признати, що російське видавництво бр. Гранат, яке оповістило передплату на „Український народъ въ прошломъ и настоящемъ“ йде на зустріч потребам українського громадянства і потреби сі задовольнить в деякій мірі і на деякий час, після чого мусить та вже більш вільне і безпосереднє знакомство з чисто-науковою українською продукцією на українській мові. На широкому українському громадянстві лежить і обовязок розповсюдження сего виданя між численною „малоросійською“ публікою, яка часто й густо просто страхає ся українства, нічого про нього не знаючи, а через те иноді навіть вороже ставить ся, як взагалі людина — до всього невідомого і тому незрозумілого. А серед української де-націоналізованої інтелігенції, на яку все таки не слід махнути рукою, а дбати про поворот єї на „лоно отче“ — „Українській народъ“ може зробити великої ваги справу: в цілому ряді статей показати минувшину і сучасне українського народу; а для людини, що вміє думати логічно, сего досить, щоб зробити всі належні висновки. Нарешті се виданє понесе поміж російську інтелігенцію певні відомости про Україну і тим послужить для зменшеня великого ляха в російско-українських відносинах — повної несьвідомости Росіян в українській справі. А що до довіри до сего виданя, то запорукою чистоти ідей і тенденцій его можуть служити самі тільки прivityща авторів статей, серед яких більшість належить відомим українським діячам і тим російським, що зарекомендували себе толерантним і навіть прихильним відношенєм до українського народу і его інтелігенції.

В редакції енциклопедії „Український народъ въ его прошломъ и настоящемъ“ беруть участь: проф. Ф. К. Волк, проф. М. С. Грушевский, проф. М. М. Ковалевский, акад. Ф. Є. Корш, проф. А. Е. Крымский, проф. М. І. Туган Барановский й акад. А. А. Шахматов, А. І. Білоусенко, М. Ф. Білашевский, В. В. Воронцов, Б. Гнатюк, А. С. Грушевский, О. Я. Єфименкова, Т. П. Єфименко, С. А. Єфремов, І. П. Житецкий, Зіньківский, А. А. Кауфман, І. Левин, А. Л. Маслов, Т. І. Осадний, В. Охримович, Д. І. Ріхтер, С. Рудницький, А. А. Русов, М. А. Славинский, І. М. Стещенко, М. І. Сумцов, С. Томашевский, В. В. Хижняков, П. І. Чижевский, В. М. Шербаківский, Н. А. Янчук, А. І. Яросевич.

Зміст виданя складати меть ся з наукових праць на російській мові по такій програмі: I. Українознавство, II. Історія українського люду, III. Краї і населенє, IV. Антропология й етнография, V. Мова, VI. Література, VII. Мистецтво, VIII. Господарство, IX. Сучасне культурне й громадське житє. Все виданє розділено на 4 томи, приблизно на 1300 сторін великогв формату.

Перший том вийде в місяці листопадї сего року, а все виданє закінчить ся, по змозі в 1914. році. Виданє буде окрашенє числен-

ними художніми репродукціями з пам'яток мистецтва й портретами на окремих вкладаних аркушах. Частина репродукцій буде виконана англійською геліографією Rembrandt-lataglio, частина рижнобарвним і двотомовими засобами. Крім того, до відділу „Край і населення“ будуть долучені географічні і етнографічні мапи, а до відділу етнографії посяють рисунки і малюнки на окремих аркушах.

Ціна видання в передплаті 18 карб., в гарних, наші скріяних окладниках 22 карб., без пересилки. Умови передплати: 1) при передплаті вноситься в контору „Рада“ 2 карб. задатку і 10 коп. на гербову марку, решта суми щомісяця виплачується по 2 карб. 25 коп. до повної виплати коштом вносителя всього видання і видатків на пересилку його; при такій передплаті томи висилаються по мірі їх виходу в світ. 2) При передплаті так само виплачується в конторі „Рада“ 2 карб. і 10 коп. на герб. марку, а при відібранні кожного тому — належною платою по 5 карб. на окремі передплати та ще поверх цього за пересилку і перевод вислати — скільки буде коштівати по поштовим обрахункам. В окремій продажі ціна видава буде значно вища.

Всячина.

— Дев'ятка в життю Папи Пія Х. Коли Папа Пія Х. був ще кардиналом і патріархом Венеції, одним із звичайних его жартів було твердження, що ціле его життя є під впливом числа 9. Був 9 літ парохом, 9 літ суфраганом, 9 літ єпископом і радо розмовляв з приятелями про се, що може ему принести 9. рік его кардинальства. В дійсності сей рік приніс ему не аби яку несподіванку, саме в тім році вибрано его Папою. Дня 4. с. м. Папа в добрім здоров'ї зачав десятий рік свого понтифікату. Чув ся зовсім дужим, як се видно хоч би з недавньої розмови між Папою а прибічним лікарем. Було се підчас звичайної лікарської візити. При відході лікар прощав ся, бажаючи Папі здоров'я. — Отже я зовсім здоров? — спитав Папа. — Не найшлись нічого підозрілого? — Зовсім ні — відповів лікар. — Тим гірше, пане доктор; если буду таким здоровим аж до 4. серпня, пятого не остає вам нічого иншого, як подати ся до димісії. — Що? до димісії? — озвав ся здивований лікар. — Очевидно, відповів Папа. Пятого не грозить мені вже ніяка небезпека, бо того дня мене 9 літ мого понтифікату, супроти чого не буду потребувати ваших услуг — сказав жартуючи Св. Отець.

— Ученики з сильно розвинутою інтелігенцією. Коли о вихованню шкільних дітей, фізично або духовно слабо розвинутих, багато доси писали, то на вихованні учеників, що перевищають товаришів здібностями, мало звертали уваги. Іспанський учений Саттакі перевів над ними точніші досліди. Всі ученики, котрі виказали більшу інтелігенцію, одержали в цілі переведення студій окреме місце. Показало ся, що лише одна група дітей з надприродною інтелігенцією вільна була від різних недуг і при ненарушених нервах виказала рівномірний духовий і психічний розвій. Лише до сеї групи приналежні діти можемо уважати за правдивих представників надприродної інтелігенції. Решта дітей з наднормальною інтелігенцією була нервова, за скоро дозріла, духово вправді сильно розвинена, але за се фізично недоспіла. У деяких розвиток інтелігенції проявляв ся лише хвилино, інші були вправді загально добре обдарені, але лишени доброї волі і енергії. Досліди сеї виказали, що теперішній план шкільного виховання повинен бути змінений, щоби у кожній дитині можна було розвивати сеї раз недостатки, яких їм природа поскупила.

— Поезії японського мікада. Про літературний лист помершого цесаря Мудугіта містять англійські часописи слідуєчі подробиці: Поезією займав ся Мудугіто від наймолодших літ. Особливо писав рід епіграмів, званих „ута“, які під гарною формою висловлюють глибоку думку. Сеї твори не римують ся і після прийнятих правил не можуть містити більше чим 30 слів. Найбільший розголос в творів мікада зведнав собі в Японії короткий стих, написаний в часі війни з Росією. Зміст его, унятий в артистичну форму, висловлює, що всі сани вітчизни виринули на війну, а в краю остали ся лише старці, які справляють землю.

— „Пророк“ в Америці. В американськ м-сті Гвадалаяра виступив якийсь Цесаріо Гарсія, а називаючи себе пророком, почав проповідувати, що се місто знищить землетрясення і підземний огонь. Населене міста, де живе 150.000 мешканців, так настрашило ся недалекотою нещастя, що почало численно утікати з міста, куди попало. В місті лишило ся всего кілька тисяч людей, котрі виставили в честь пророка вівтар і молять его о ратунок. Власти увязили Гарсію, але товпа здобула в'язницю і увільнила его.

— Відгомін катастрофи „Титаніка“. На основі статистики, яку оголосив комітет помочи для жертв катастрофи, на 673 погиблих людей з залогом, було 535 мешканцями Сутамптона а лише 138 з інших мість Великої Британії. В Сутамптоні лишило ся по них 239 вдів і 533 сиріт нижше 10 літ. З поміж 816 подорожних, котрі згнули, родини лише 461 зголосили ся до комітету по заможу; між ними було 232 Англіїдців і Ірландців, 72 Шведів, 36 Росіян, 35 Болгар, 19 Швайцарів, 18 Бельгійців, 17 Сирійців, 16 Норвежців, 12 Австрійців, 3 Французів, 3 Данців і 1 Італієць.

— Незвісне російське село. В російських часописях появиля ся тепер цікава вістка. Перед кількома тижнями відкрили вісім кілометрів від Хабаровска (Сибір) велике село Осиновку, про якого естование російські власти нічого не знали. Відкрито его не способом географічним, але случайно. Мешканці того 8.000 душ числячого села з вернули ся з просьбою до властей, після чого дістали переражаючи звістку, що їх просьбу мусіло ся по лагодити відмовно, бо нема ніяких доказів, що таке село естувє. Комічне в тім відкрити се, що село естувє від двох десятків літ і подібно як другі села має віта і інших громадських урядників, яких затвердила відповідна власть. Села сего нема на означеного на відомій російській мапі, зате можна его побачити на японських (!), де оно означене значною точкою. Цікаве тепер питанє, коли власти нічого не знали про естование такого села, до чий кишень пливли податки 8 тисяч мешканців. О, Росіє!

Поетичний фейлеток.

Оля Березинська.

Як прийде година мені умирати,
Тоді вас побачу душею,
Що бавились злобно моїм ви чуттям
Сльозкою втішались моею.

І кривди мої не скажу я вам,
Як нині — мовчу я завзято:
Най Господь розсудить за втрачений рай,
Що вами у мене однято.

Уста, що звивають найвище Імя,
Проклоном не сплямою віколи,
В терпіню я бачу — я йду до Христа,
Що вмер по святій своїй волі.

За вас я помолюсь: най Господь простить!
Христос так молив ся за Юду,
І юдина мука нехай вас мине,
Побачивши вашу облуду.

Телеграми

з дня 13. серпня

Відень. Вчора по полудни явив ся намісник Чех кн. Тун в міністерстві внутрішніх справ, де конферував з бар. Гайнольдом. Предметом конференції були біжучі адміністраційні справи Чех, як також тижневе приготування для підняття угодових конференцій в дни 6. вересня. Намісник Чех здав також звіт з фінансового положення Чех.

Відень. Рада міністрів відбуде ся в понеділок дня 19. с. м.

Париж. Марокканський султан Мулей Гафід в абдикаційнім письмі зрікає ся рішучо престолом і подає як свого наслідника кн. Мулей Юсуфа. Французкі міністри відбудуть конференцію, якої предметом буде уступленє Мулей Гафіда.

Іркутск. Прибула сюди перша партія бущих робітників ленського тов-а, що складає ся разом з жінками і дітьми з 2.000 ос.б. В місті цілковитий спокій.

Накладом Piusverein-у появили ся гарно виконані ілюстровані переписні листки з малюнками артиста-маларя Асмана, які представляють найбільше займаючі сцени з другої турецької облоги Відня.

Сеї листки висилає

Kanzlei des Piusvereines,

Wien, I. Bäckerstrasse 9.

по 1 К 60 с за серію (20 листків) разом з поштовою оплатою. Поодинокі листок коштує 10 сот. Замовлення належить вислати на вище згадану адресу.

ПЕРВОРЯДНИЙ І НАЙДЕШЕВНІЙ МАГАЗИН
ТА АРТИСТИЧНО-ЮВІЛЕРСКА РОБІТНЯ
ВОЛОДИСЛАВ БУШЕК
У ЛЬВОВІ, УЛ. АКАДЕМІЧНА Ч. 26.
Поруває всяку біжутерію, бриланти і дорогі каміні та годнічки.
Заручинні перстені і слобіні обручки.
Товар першої якості.
— — — — — ЦІНИ ДУЖЕ НИЗКІ. — — — — —
Замовлення місцеві і в провінції виконують ся трико, артистично в означені часі і можливо найдешевше. 403(10)

Ол. Барвіньський: *Значінє українсько руського народу для Австро-Угорщини* (перекл. розвідки в Osterreichische Rundschau з 1. мая 1912) ціна 20 сотяків. Дістати можна в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка у Львові.

Брошуру:

Йосиф II. чи Ян Казимир?..

(з нагоди святкування мнимої 250-літньої річниці естования Львівського Університету).

можна набути в Адміністрації „Руслана“ і в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

Рух залізничних поїздів

обов'язуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-європейського.

Замітка. Поїзди поспішні означені г р у б м друком. Години нічні від 600 вечером до 559 рано означені підчеркненєм чисел мінутових.

Вігізгу зі Львова

з головного двірця:

До Кракова: 12³⁵, 3⁴⁰, 8²², 8³⁵, 2⁰⁵§, 2⁴⁵, 3⁴⁵*, 5⁴⁶†, 6⁰⁵, 7⁰⁰, 7³⁰, 11¹⁰.
*) до Рашева. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня. †) до Мшани.
До Підволочиск: 6¹⁰, 10³⁵, §2¹⁶, 2²⁷, 2⁵⁰†, 8⁴⁰, 11¹³.
†) до Красного. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня.
До Черновців: 2⁵⁰, 6¹⁰, 9¹⁵, 9³⁷, 2²⁵, 3⁰⁵*, 6²⁸†, 7⁵⁸*, 11⁰⁰.
*) до Станіславова. †) до Коломиї. *) до Ходорова кожного попереднього дня перед неділею і святюм.
До Стрия: 6⁰⁰, 7³⁰, 10⁰² §, 1⁴⁵, 6⁵⁰, 11²⁵. §) Від 16/6 до 8/9 включно лише в неділю і рим-кат святя.
До Самбора: 6⁵⁸, 9⁰⁵, 3⁵⁰, 10⁵⁶.
До Сокаля: 7³⁵, 2²¹, 8⁰⁰, 11³⁵*)
*) до Рави рускої (лише в неділі).
До Яворова: 8⁴⁰, 5⁴⁵.
До Підгаць: 5⁵⁵, 4⁵³.
До Стоянова: 7⁵⁵, 5²⁰.

з двірця „Львів-Підзамче“:

До Підволочиск: 6²⁵, 10⁵⁵, 2²⁹*, 2⁴², 3⁰⁷†, 9⁰¹, 11³⁰.
†) до Красного. *) від 15/5 до 30/9 включно що дня.
До Підгаць: 6⁰⁹, 1²¹*, 5¹⁵, 10⁴⁰§).
*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.
До Стоянова: 8¹², 5³⁸.

з двірця „Львів-Личаків“:

До Підгаць: 6²⁸, 1⁴⁰*, 5³⁶, 10⁵⁹§).
*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.
Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиск відїздить о год 2 мін. 16 по полудни з перону 2. Нр. сходів II.
Поїзд особовий зі Львова до Красного відїздить о год 2 мін. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.
Поїзд особовий зі Львова до Станіславова відходить о годні 2. мін. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

Львокальні поїзди.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 6⁰²,
що дня: від 1/6 до 31/8: 7²², 10⁰⁵, 2³⁵, 6³¹, 8³⁵,
від 1/5 до 15/9: 4²¹.
в неділі і римо-кат. святя: від 1/6 до 31/8: 1³⁰.
від 1/5 до 31/5: 2³⁵, 8³⁵.
До Янова: що дня від 1/5 до 30/9: 10¹⁵, 3⁰³ в неділі і римо-кат. святя: від 5/5 до 8/9: 1²⁶.
До Любіня: в неділі і римо-кат. святя від 12/5 до 8/9: 2⁴⁰.

Тригізгу до Львова

на головний дворець:

З Кракова: 2²², 5⁴⁵, 7²⁵, 8¹⁰, 10⁰⁵, 1¹⁰*, 1³⁰, 2⁰⁵§), 5⁴⁰, 7²⁵†, 8²⁵, 9⁵⁰.
*) з Тарнова. §) від 15/5 до 30/9 включно щодня. †) з Мшани 15/6 до 30/9 включно щодня.
З Підволочиск: 7²⁰, 11³⁰, 1⁵⁰ §), 2¹⁵, 5³⁰ 10³⁰, 10⁴⁸†).
†) з Красного. §) від 15/5 до 30/9 включно щодня.
З Черновців: 12⁰⁵, 5¹⁵ §), 5⁴⁵†), 7⁴⁰, 10²⁵*, 1⁵⁵, 5⁵², 6²⁶, 9³⁴.
*) зі Станіславова. †) з Коломиї. §) з Ходорова кожного слідуєчого дня по неділі і святі.
Зі Стрия: 7²⁸, 11⁴⁰, 4²⁵, 6⁴⁵, 10¹⁹ §, 11⁰⁰ §) від 16/6 до 8/9 включно лише в неділі і римо-кат. святя.
З Самбора: 7⁵⁰, 9⁵⁵, 2¹⁰, 8³⁰
Зі Сокаля: 7¹⁰, 1²⁵, 7⁵⁷
З Яворова: 8¹², 4²⁰
З Підгаць: 11¹⁰, 10²⁰
Зі Стоянова: 10⁰¹, 6³⁰

на дворець „Львів-Підзамче“:

З Підволочиск: 7⁰¹, 11¹¹ 1³⁶*, 2⁰⁰, 5¹⁰, 10¹², 10³¹†).
†) з Красного. *) від 15/5 до 30/9 включно щодня.
З Підгаць: 7²⁶*) 10⁴⁹, 6²⁹*) 10⁰¹, 12⁰⁰§).
*) з Винник. §) з Винник лише в суботу і неділю.
Зі Стоянова: 9⁴², 6¹¹

на дворець „Львів-Личаків“:

З Підгаць: 7⁰⁸*) 10³¹, 6¹¹*, 9⁴¹, 11⁴³§).
*) з Винник. §) з Винник в суботу і не
Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиск відїздить о год 2 мін. 16 по полудни з перону 2. Нр. сходів II.
Поїзд особовий зі Львова до Красного відїздить о год 2 мін. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.
Поїзд особовий зі Львова до Станіславова відходить о годні 2. мін. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

на головний дворець:

З Брухович: що дня 6⁵⁵.
що дня: від 1/6 до 31/8: 8²⁹, 11⁰⁰, 3⁴², 5¹⁷, 9³⁰.
в неділі: від 1/5 до 30/9: 7⁴³.
в неділі і святя римо-кат.: дві 1/6 до 31/8: 1⁴⁰.
від 1/5 до 31/5: 3⁴², 9³⁰.
З Янова: що дня від 1/5 до 30/9: 1¹¹, 9¹⁰.
в неділі і святя римо-кат.: від 5/5 до 8/9: 10¹⁰.
З Любіня: в неділі і римо-кат. святя від 12/5 до 8/9: 9⁰⁰.
З Винник: лише в суботу і неділю: 12¹⁶.

